

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

א"פ 11916-07-21 פלונית נ' פלוני והיועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה

בפני: כב' השופט הבכיר, אסף זגורי

מבקשת פלונית

נגד

משיבים
1. פלוני (תושב חוץ)
2. ב"כ היועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה

בעניין הקטין אלמוני יליד 2015

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24

השאלה:

האם יש להיענות לתביעה של האם לייחד האפוסטרופסות ביחס לבנם הקטין של הצדדים בשל העובדה שהאב גר בחו"ל?

העובדות:

1. התובעת (להלן "האם") והנתבע 1 (להלן "האב") הינם בני זוג לשעבר שנישאו בשנת 2015 כאשר סמוך לאחר הנישואין הרתה האם. בנם של הצדדים נולד ביום 27/12/2015 כשהצדדים אינם חיים יחד עוד.
2. בהיות הקטין בגיל 10 חודשים עזב האב את ישראל ללא שוב וכיום הוא גר בארה"ב.
3. יחסיהם של הצדדים עלו על שרטון וביום 1/3/2017 הם כרתו הסכם גירושין כאשר האב שוהה מחוץ לישראל והאם בישראל (להלן: "ההסכם").
4. בהסכם קבעו הצדדים כי הקטין יישאר במשמורת האם אך שני ההורים נותרים אפוסטרופסים טבעיים ומשותפים שווי זכויות ביחס לקטין הצריכים לקבל החלטות משותפות ומוסכמות בעניינו. בעניין הסדרי שהות נקבע כי האב רשאי לפגוש בקטין אך לא חייב לעשות כן. האב התחייב לשלם מזונות הקטין בסך 2500 ₪ עד גיל 7 או סיום כיתה א' ולאחר מכן בסך 1500 ₪ בחודש וכן הוסדרו ענייני הרכוש. ההסכם אושר בבית הדין הרבני והצדדים התגרשו בעקבותיו.
5. ביום 12/9/2017 סודר הגט בין הצדדים כאשר האב נותר לגור בארה"ב.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

א"פ 11916-07-21 פלוגית נ' פלוני והיועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה

- 1 6. מאז לידת הקטין מגדלת אותו האם בגפה, כאשר האב אינו משלם את דמי המזונות, לא
2 פגש בקטין פיזית מעולם אך מקיים עמו קשרים טלפוניים ובשיחות וידאו.
3
4 7. האב גר כיום בלוס אנג'לס והצהיר כי אין לו כוונה לשוב לישראל בעתיד אף לא לביקור,
5 זאת בשעה שהוא מצוי בהליכי קבלת אישור שהייה בארה"ב ונאסר עליו לעזוב אותה.
6
7 8. בין האם לבין הוריו של האב ויתר בני משפחתו שגרים בישראל באותה עיר מגורים קשר
8 הדוק וקרוב, כאשר האם דואגת לטפח קשר זה.
9
10 9. בין האם לבין האב מערכת יחסים עכורה ביותר, כאשר הם אינם מתקשרים כיום
11 וקיימים נתקים בקשר ביניהם בשל סכסוכים שונים שנוגעים לילד, לטיפול בו, למזונותיו
12 ולעניינים נוספים.
13
14 10. לקראת עלייתו של הקטין לכיתה א' נדרשה האם להציג הסכמת האב לרישום הקטין
15 לבית ספר יסודי בעיר מגוריה והאב סירב לשתף עמה פעולה ועל כן הגישה את התביעה.
16
17 11. סמוך לאחר הגשת התביעה הסכים האב לצרף חתימתו לרישום הקטין ללימודים בבית
18 הספר היסודי והגיש כתב הגנה בו התנגד נחרצות להגבלת אפטרופסות ו/או ייחוד
19 האפטרופסות לאם.
20
21 12. בית המשפט הזמין תסקיר סעד וקיים דיון בהיוועדות חזותית עם האב במסגרתו לא ניתן
22 היה להביא הצדדים להסכמות. אציין כי הוצע להסמיך את הורי האב שנמצאים בארץ
23 ומצויים בקשר עם הילד כמיופי כח של האב אך הוא סירב לכך.
24

טענות האם :

- 26 13. האם טוענת כי אין להותירה שבועה בכבלי הסכם הגירושין והאפטרופסות המשותפת
27 אשר מזיקה בסופו של יום לקטין ולא מאפשרת לה לגדל את הקטין ולספק את כל צרכיו.
28
29 14. לדברי האם היא מגדלת את הקטין לבדה ללא השתתפות של האב בנטל זה, ללא שהוא
30 בקשר פיזי עם הקטין, ללא שהוא מקיים הסדרי שהות, ללא תשלום מזונות ולמרות זאת
31 דאגה לשמר קשר איכותי וטוב בין הקטין לבין אביו ודאגה לטפח את דמות האב בעיני
32 הקטין למרות המשקעים ביחסיהם.
33
34 15. האם טוענת כי האב היה נוכח בחיי הילד עד הגיעו של הקטין לגיל 10 חודשים ומאז עזב
35 את הארץ כאשר לדבריה נמלט מהמשטרה במהלך חקירת הונאה רחבת היקף והוא לא
36 מתכוון לשוב ארצה.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

א"פ 11916-07-21 פלונית נ' פלוני והיועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה

16. האם מספרת עוד כי האב אינו בקשר עם בני משפחתו ולמרות שפנתה אליהם שייצרו עמו קשר להשגת הסכמתו לרישום הקטין ללימודים בכיתה א', הדבר לא צלח.

3

17. לדברי האם, היא חסומה בוטס אפ על ידי האב ולכן לא מתקיימת תקשורת בין הצדדים והדרך היחידה ליצור עמו קשר היא באמצעות מכשיר הטלפון של בנם הקטין.

6

18. האם עותרת למנותה כאפוטרופא בלעדית לענייני חינוך ובריאות של בנה וטוענת כי חתמה על הסכם הגירושין הסדר של אפוטרופסות משותפת רק כדי לקבל את חירותה (הגט) שכן האב שהה כבר אז בחו"ל והיא חששה להיותר עגונה לתקופה ארוכה.

9

19. האם לא רואה דרך שהאפוטרופסות המשותפת תצלח והיא חוששת שבכל פעם מחדש תידרש לנקוט בהליך משפטי, לשאת באגרות ולהתייצב לדיונים בשל התנגחות האב בה וסירובו לשתף פעולה עמה.

13

14

15

טענות האב:

20. האב טוען כי האם מתעלמת ומפרה את הוראות הסכם הגירושין באופן שיטתי. לדבריו היא לא מאפשרת לו לפגוש בקטין בכך שמסרבת לשלוח אותו לחו"ל יחד עם מי מבני המשפחה ומתנה מפגשים עם הקטין בכך שהיא תצטרף אליו.

19

21. האב טוען כי בדרך הייתה תקשורת בין הצדדים ברם בשל העובדה שהאם מקללת ומגדפת את האב הוא החליט לחסום אותה ביישומון whatsapp ולא לקיים עמה קשר עוד.

22

22. האב טוען כי הילד חשוב לו והוא רוצה להיות שותף בקבלת החלטות בענייניו.

25

23. כך למשל רצה שהילד יקבל חינוך בבית ספר איזורי בקיבוץ ולא בעיר מגוריה של האם ולכן לא הסכים לרישום. עם זאת לבסוף התרצה וחתם מרחוק.

27

24. האב טוען כי אין לראות שוני בינו לבין אב שגר באזור מרוחק בדרום הארץ ויכול לקיים האפוטרופסות מרחוק באמצעים טכנולוגיים.

30

25. לדברי האב, ההסכם מחייב את שני הצדדים ויש לכופ את האם לפעול על פי הוראותיו ללא כל סייג. הוא נכון להתחייב שלא לחסום את האם ביישומון whatsapp ולקיים עמה תקשורת ובלבד שתנהג בנימוס כלפיו.

34

35

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

א"פ 11916-07-21 פלונית נ' פלוני והיועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה

26. האב חושש שאבדן היכולת להיות מעורב בקבלת החלטות הנוגעות לילד תסתום הגולל על אפשרות קיום קשר ומעורבות בחייו.
27. האב הודה כי הוא שוהה בארה"ב ולעולם לא יגיע לבקר או לגור בישראל.

המלצות תסקיר הסעד:

28. בית המשפט הזמין תסקיר סעד מהעו"ס לסדרי דין באיזור מגורי האם. העו"ס פגשה באם ובקטין וקיימה קשר עם האב באמצעות מכתבים וקיבלה מסמכים שונים ממנו וגם שוחחה עמו טלפונית.

29. העו"ס לסדרי דין מציינת כי בשנים הראשונות להולדת הילד לא היה לאב קשר עמו ורק בשנים האחרונות מתקיים קשר לסירוגין וזאת באמצעות טלפון, יישומון ווטס אפ או שיחות וידאו. האם היא זו שרכשה עבור הקטין מכשיר טלפון שבאמצעותו הוא בקשר עם האב. הדבר מתיישב עם ציון העו"ס את טענת האם שהאב אינו מוכן להיות עמה בקשר כלשהו ולכן לא מתקיים כל קשר ביניהם כיום. עוד לדברי האם בפני העו"ס ישנן תקופות שהקטין כלל לא מעוניין להיות בקשר עם אביו והיא זו שעושה מאמצים לשימור הקשר.

30. העו"ס מציינת עוד כי למרות היעדר הקשר עם האב האם שומרת על קשר הדוק עם משפחתו ומפגישה בין הקטין לבניה.

31. האם מעוניינת באפטרופסות בלעדית בשל המרחק הגאוגרפי בין האב לבין הקטין, היעדר נוכחות בחייו והיעדר מעורבות בגידולו ורצונה לקבל החלטות לטובתו ללא מגבלות, קשיים או סרבול הנובעים מהצורך לקבלת הסכמת האב מעת לעת כאשר הרישום לבית הספר היסודי היה אך דוגמא אחת לכך.

32. העו"ס ערכה ביקור בית בדירתה השכורה של האם והתרשמה כי יש לקטין כל הנדרש להתפתחותו התקינה וכי מתקיים קשר קרוב, חם ואוהב בינו לבין אמו. כך גם מתקיים קשר חם בין הקטין לבין בן זוגה של האם. הקטין עצמו חכם, מנומס, נעים הליכות, עסוק בחייו לפי השלב ההתפתחותי בו נמצא ואוהב לאסוף בובות של בעלי חיים.

33. הקטין סיפר לעו"ס כי לעתים הוא מתקשר לאביו וזה לא עונה וכשהאב מתקשר הוא תמיד זמין עבורו. כן ציין כי אוהב מאוד את שני הוריו. עם זאת העו"ס התרשמה כי הקטין דיבר במילות האם.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

א"פ 11916-07-21 פלוגית נ' פלוגי והיועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה

34. העו"ס מציינת ביקורתו של האב על התנהלות האם, טענותיו כי היא מבקשת לבצע מחטיפים בכל הנוגע לקטין וכי אינה מקיימת הוראות ההסכם.
35. האב טוען בפני העו"ס כי אוהב מאוד את הקטין ומעוניין להיות חלק בחייו הגם שמעולם לא פגש בו פיסית. לדבריו מוכן לעשות הכל בשבילו. לדבריו האם מטרפדת האפשרות לקשר אמיתי בינו לבין הילד.

36. העו"ס לא ממליצה על אפטרופסות בלעדית לאם בשל החשש שהדבר יוביל לנתק בין הקטין לבין אביו.

37. עם זאת העו"ס מציינת חשש לפגיעה בטובת הקטין בשל היעדר תקשורת בין ההורים וחשש שמא בשל האפטרופסות המשותפת יהיה קושי לקבל החלטות בעניינו.

38. העו"ס המליצה לפיכך לחייב את האב בשיתוף פעולה עם האם ובנושאי בריאות להורות לו להשיב תוך יומיים ממועד פניית האם בדוא"ל או whatsapp ובענייני חינוך תוך שבועיים כאשר במקרה של היעדר תשובה, תוכל האם לקבל החלטות ללא הסכמת או חתימת האב וכך גם בעניינים רפואיים של חירום שלא ניתן להשיג הסכמת האב באופן מיידי.

39. אציין כבר כעת כי הצעת העו"ס נראית ראויה בנסיבות העניין אך יש בה קושי פרקטי שכן לפי הצעה זו תידרש האם להוכיח לצדדי ג' המבקשים על פי הדין או הנוהל הפנימי את הסכמת האב לפעולה /טיפול /שירות עבור הקטין כי אכן האב לא השיב במועד או כי חלף הזמן לכך לפי ההחלטה השיפוטית והדבר גם חושף את צדדי ג' אלה לאחריות וטענות ומענות מצד הצדדים. על כן, פתרון זה מוקשה במקצת אך יש בו כדי לרמוז על המנגנון הנכון ליישם את האפטרופסות ביחס לקטין בנסיבות מקרה זה.

דיון נורמטיבי

40. על פי סעיף 14 לחוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות התשכ"ב - 1962 (להלן: "חוק הכשרות המשפטית"), הוריו של קטין הם אפטרופסיו הטבעיים. האפטרופסות כוללת, על פי סעיף 15 לחוק הכשרות המשפטית, את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין:

תפקידי ההורים
אפטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם; וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו, והסמכות לייצגו.

31

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

א"פ 21-07-11916 פלוגית נ' פלוני והיועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה

41. על פי ההלכה הפסוקה רשימת העניינים המנויים אינה רשימה סגורה. התיבה "צרכי הקטין" פורשה ככוללת הן צרכים חומריים, הן צרכים נפשיים. על כן נכלל במונח "צרכי הקטין" גם מתן טיפול רפואי לקטין (ראו, למשל: רע"א 5587/97 **היועמ"ש נ' פלוגית נ' בן אכר (קטין)** פ"ד נא(4) 830, 845 (1997), שבו נפסק כי טיפול רפואי מסוג דיאליזה נכלל בגדרי "צרכי הקטין"; הענקת חינוך דתי לקטין (ראו ע"א 2266/93 **פלוגי, קטין נ' פלוגי** פ"ד מט(1) 221 (1995); טיפול פסיכולוגי לקטין (ראו בע"מ 5710/05 **פלוגי נ' פלוגי**, פ"ד סא(2) 663 (2006) וכך גם עריכת ברית מילה (בג"צ 8533/13 **פלוגית נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים** (2014) [פורסם בנבו]).

42. המחוקק והפסיקה מניחים כי להורים אוטונומיה הורית מכוח הם אמורים לדאוג לסיפוק צרכי הקטין כאפטרופוסים. את ההחלטות בענייני הקטין הם אמורים לקבל בהסכמה. קנה המידה לבחינת ההתנהלות ההורית האוטונומית הוא קנה מידה של הורים שמקיימים חובתם לנהוג לטובת הקטין "כדרך שהורים מסורים היו נוהגים בנסיבות העניין" (סעיף 17 לחוק הכשרות המשפטית. מקום שמתקיימת הזנחה הורית של חובות האפטרופסות עלולה לקום עילת התערבות באוטונומיה ההורית על ידי בית המשפט לענייני משפחה מכוח סעיף 68(א) לחוק הכשרות המשפטית (ראו בג"צ 8533/13 לעיל).

43. כאשר הורים של קטין חיים בנפרד הם יכולים לפנות לבית המשפט ולבקש הכרעתו בענייני האפטרופסות מכוח סעיפים 19, 25 לחוק הכשרות המשפטית. במקרה שכזה יכריע בית המשפט בענייני המחלוקת שלפניו לפי עיקרון טובת הילד. בהקשר זה נשען בית המשפט על עמדות מומחים ועו"ס לסדרי דין למעט מקום שיש טעמים כבדי משקל המצדיקים סטייה מאותה המלצה (ראו בע"מ 9358/04 **פלוגית נ' פלוגי** (2/5/05) [פורסם בנבו] וכן עמ"ש (חי') 53110-10-17 **ש.ב. נ' היועמ"ש לממשלה** (16/12/2018) [פורסם בנבו]).

44. ידוע, כאשר התא המשפחתי שלם, ההורים משמשים כמשמורנים וכאפטרופוסים טבעיים לילדיהם. על פי הפסיקה עד לעשור האחרון פרידתם של ההורים מחייבת בדרך כלל להעניק לאחד מהם "משמורת פיזית", ולאחר – "זכויות ביקור". עוד על פי הדין, מסירת המשמורת הפיזית לאחד מההורים אינה מקנה לו זכות בלעדית על כלל ענייני האפטרופסות, ואלו מוסיפים להיות נתונים לשני ההורים יחד. הכלל האמור סווג בפסיקה במובן זה שלהורה המשמורן נתון שיקול הדעת לקבל החלטות שהן טפלות או אינהרנטיות לזכות למשמורת פיזית, בלא צורך להיוועץ בהורה האחר. אולם, בעניינים עקרוניים הנוגעים לאורח חייו של הקטין, כדוגמת חינוכו, פיקוח על רכושו, דאגה לבריאותו, וכיו"ב, על ההורים להחליט יחד (ראו : בג"צ 181/68 **פלורסהיים נ' בית הדין הרבני האיזורי בחיפה**, פ"ד כב(2) 723, 727 (1968)).

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

א"פ 11916-07-21 פלוגית נ' פלוני והיועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה

45. נראה כי למרות חידושי חקיקה ופסיקה ביטול המושג "משמורת" בתקנות בית המשפט לענייני משפחה (סדרי דין) התשפ"א – 2020) לא חל שינוי משמעותי בקביעה זו של הפסיקה. כלומר גם ללא שימוש במושג משמורת אלא במונחים זמני והסדרי שהות וגם במקרים שבהם עיקר זמני שהות הקטין אצל הורה א', האפטרופסות נותרת משותפת להורה א' והורה ב' אך נראה כי בקבלת החלטות הנוגעות לחיי היום-יום של הילד ההורה השווה ומגדל את הילד רוב הזמן הוא זה שאמור לקבל ההחלטות לבדו. כותב על כך כב' השופט ג'יוסי בדונו בהבדלים בין מושג ה"משמורת המשפטית המשותפת" לבין "משמורת פיזית משותפת":

"האפטרופסות המשותפת של ההורים, הקבועה בחוק הכשרות, מחייבת קבלת החלטות משותפות על ידי שני ההורים בכל עניין הנוגע בילד, החל ברישום לחוגים וכלה בקבלת טיפול פסיכולוגי או רפואי, בין שמדובר בענייני יומיום ובין שמדובר בשינוי אורחות חיים..."
...צא ולמד: אפטרופסות ההורים, לא רק שהיא משותפת, אלא שהיא גם שווה, ללא כל יתרון להורה אחד על השני.

מכאן קביעת משמורת פיזית של הילד בידי מי מההורים, אין בה כדי לפגוע או לפגום במשמורת המשפטית המשותפת של ההורה שאיננו ההורה המשמורן (הפיזי).

...בהערת אגב, אביע דעתי, כי מבחינה משפטית, מושג "האחריות ההורית המשותפת" רחב יותר ממושג "משמורת משפטית משותפת", בין היתר, משום ש"הזרקור" מופנה לעבר הילד והפריזמה לבחינה היא זכויות הילד מול הוריו".

...משמורת משפטית משותפת רחבה ומלאה כאשר המשמורת הפיזית נתונה בלעדית לאחד ההורים, יוצרת קשיים רבים במצבים בהם הקונפליקט בין ההורים נמשך בעוצמה המקשה על שיתוף הפעולה. מקרים אלה, הם כר פורה ונרחב לסכסוכים ולמחלוקות רבות בין ההורים. לכאורה, במצבים שכיחים אלה, להורה שאיננו משמורן פיזי, הזכות והחובה להיות שותף לכל החלטה הנוגעת לאורחות חייו ולשגרת יומו של הילד.

במילים נוספות: זכותו וחובתו של ההורה שאיננו משמורן פיזי, להביע דעתו ועמדתו בכל ענייני היומיומיים של ילדו, שוליים ומינוריים ככל שיהיו, ללא כל קשר להיקף הסדרי השהייה שלו עם ילדיו. במקרים מסוג זה, ישנו חשש מובנה, כי האמוציות ומשחקי הכוח והשליטה בין ההורים, הם שינחו אותם במאבקי המשמורת ולא טובת הילד.

בשיטות משפט בחלק ממדינות אירופה (הולנד ואיטליה לדוג'), צו המשמורת כולל הן את האחריות למגורי הילד והן את האחריות לטיפול

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

א"פ 11916-07-21 פלוגית נ' פלוני והיועץ המשפטי לממשלה- משרד הרווחה

היומיומי השוטף בילד, לרבות הסמכויות החוקיות ביחס לילד, ואלה רוכזו בידי ההורה המשמורן. באותן מדינות, במצבים בהם המשמורת הפיזית אינה משותפת, קיימת הבחנה בין החלטות חשובות המחייבות את הסכמת שני ההורים, לבין החלטות שגרתיות ויומיומיות, שבהן ההורה המשמורן הפיזי רשאי להכריע בהן לבדו. דומני, כי אותו מצב משפטי השורר באותן מדינות זרות הוא המצב הרצוי וניתן לטעמי להחילו בשיטת המשפט בישראל. במקרים של משמורת פיזית בלעדית, יש להכיר בצמצום המשמורת המשפטית של ההורה שהילד אינו מתגורר עמו, באופן שהמשמורת המשפטית תהא מורכבת משני רבדים: האחד, ייחוד האחריות לטיפול היומיומי והשגרתי להורה המשמורן הפיזי; השני, משמורת משפטית משותפת (כפי שמוסדרת בחוק הכשרות) החולשת על החלטות חשובות ומאג'וריות לחייו של הילד, כגון: מוסד חינוכי, זרם חינוכי, חוגים, מקום מגורים, ענייני בריאות וכיוצ"ב" (ההדגשה שלי א.ז.). ראו: עמ"ש (חי') 1472-02-17 נ.ב. נ' א.ב. (פורסם בנבו) 7/9/2017) וכך עמ"ש (חי') 53110-10-17 ש.ב. נ' היועמ"ש לממשלה (פורסם בנבו) 16/12/2018).

הכרעה במקרה שלפני:

46. לכאורה הדברים שנרשמו בפסיקת כב' השופט ג'יוסי לעיל יפים ונכוחים מאוד לענייננו: האם מגדלת בגפה את הילד, מספקת לו את כל צרכיו. הוא שווה עמה 100% מהזמן. האב אינו מקיים זמני והסדרי שהות, שווה בחו"ל ומצהיר כי אין לו כל כוונה לשוב ולגור בישראל ואף לא לבקר בה. כלומר מבחינת הסדרי שהות, אם אלה ייתכנו בעתיד, הרי הדבר יהיה רק באמצעות הגעת הקטין אל האב בחו"ל ונראה נכון להיום כי רחוקה הדרך מכך לאור אי האמון של האם באב ואי נכונותו של האב לקיים כל שיח ותיאום מולה. בין הצדדים סכסוך מתמשך בעצימות גבוהה והיעדר תקשורת.

47. ובכן, לכאורה, הפתרון שאליו מובילה הפסיקה לעיל הינו ייחוד האחריות לטיפול יומיומי ושגרתי בקטין לאם ואילו בקבלת החלטות כבדות משקל וגורן כגון קביעת המוסד החינוכי, זרם חינוכי, חוגים, מקום מגורים, ענייני בריאות וכיוצ"ב, להותיר את האחריות משותפת לשני ההורים.

48. סבורני שפתרון שכזה בנסיבות הייחודיות של המקרה שלפניי שבו מוכח כי אין תקשורת בין ההורים בעת האחרונה דווקא סביב קבלת החלטות בעניין מרכזי כגון רישום למסגרת לימודית מחייב פתרון יצירתי, מתחשב ומעשי. מצד אחד, יש מקום להותיר לאב את

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

א"פ 11916-07-21 פלונית נ' פלוני והיועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה

- 1 האפשרות להיות מעורב בקבלת החלטות בעניין הילד. מצד שני, יש לאפשר לאם מרחב
2 פעולה רחב ביותר ללא צורך בכל צעד ושעל לקבל הסכמת אב אשר ככל הנראה לא יפגוש
3 בקטין ולא ישהה עמו כל תקופת קטינותו וזאת מבחירתו.
4
- 5 49. קשה להלום מצב שבו אב לא גידל את בנו מעולם, לא שהה עמו, לא נוצרה ביניהם
6 התקשרות במובן הבולביאני (John Bowlby), לא ער ולא מכיר כלל את צרכיו
7 הקונקרטיים, לא מתכוון לשהות עמו, אותו אב יוכל לקבוע את גורלו של הקטין בשלט
8 רחוק ממקום הימצאו מרחק 16 שעות טיסה מבנו. זאת ועוד, קשה להלום סיטואציה
9 ומציאות שבה האם הנדרשת לחתום על הסכמה לטיפול רפואי, לאבחון כזה או אחר,
10 לחיסון כנגד קורונה, שפעת או מסגרת חינוכית לא תוכל לעשות כן עד אשר יואיל האב
11 להסכים וכל זאת כאשר הוא חוסם את דרכי התקשורת עמה.
12
- 13 50. בנסיבות אלו, נראית כאמור מוצדקת תפיסת העו"ס לסדרי דין כי אם יש מקום לשמר
14 את האפוטרופסות המשותפת במובן כלשהן הרי זה כדי לשמר את הקשר ולא להביא
15 לנתק גדול יותר בין האב לבין הקטין. אך עדיין יש לשקול את היישום המעשי של קבלת
16 ההחלטות באופן שהקטין לא ייזק בקונטקסט של סכסוך בעצימות גבוהה ובנסיבות של
17 היעדר נוכחות פיזית של האב בחיי הילד מאז לידה ואילך.
18
- 19 51. במקרים דומים של אב שאינו קיים קשר עם ילדיו מטעמי שול, או בשל היותו במאסר
20 ממושך קבעתי כי יש מקום להגביל האפוטרופסות או לייחד קבלת ההחלטות הנובעות
21 מהאפוטרופסות להורה השווה עם הילדים תוך שמתחתי קו ברור המקשר בין טיפול
22 וגידול של ילד 24/7 לבין קבלת ההחלטות בענייניו. רוצה לומר, כי הורה המגדל את הילד
23 ומממש בפועל את האחריות הורית על כל גווניה צריך גם לקבל העדפה ויתר משקל ביחס
24 ליכולת קבלת ההחלטות והתפקוד בחיי הילד לעומת הורה שנעדר מחייו (ראו תמ"ש
25 (נצרת) 53687-07-13 אלמונית נ' אלמוני (11/12/14) [פורסם בנבו] ; אפי' (נצרת) 36918-
26 06-14 פלונית נ' היועמ"ש לממשלה (30/6/15) [פורסם בנבו] ; אפי' (נצרת) 23352-02-17
27 פלונית נ' פלוני 6/6/17 [פורסם בנבו]). באותם מקרים השעיתי את אפוטרופסות ההורה
28 שלא קיים קשר עם הילדים תוך יצירת תמריץ לאותו הורה לחדש היכולת להיות מעורב
29 בחיי הילד ככל שיחליט להיות נוכח בחייו ואז גם יוכל לעתור לשינוי ההחלטה.
30
- 31 52. במקרה שלפניי הותרת האפוטרופסות המשותפת כמות שהיא עם מתן אפשרות וטו לאב
32 לשלול או להתנגד מרחוק לכל החלטה שהאם מעוניינת לקבל בנושאי הקטין, כאשר
33 מדובר באב שלא מכיר את הילד ואת צרכיו ההתפתחותיים, לא נוטל חלק בחייו, לא
34 משלם מזונותיו, לא מבקר ולא מתכוון לבקר, נראית כמהלך שלא ייטיב עם הילד
35 בייחוד לאור הסכסוך והקונפליקט ההורי.
36
- 37 53. גם מבחינה מעשית הותרת האפוטרופסות המשותפת במתכונתה הנוכחית על מכונה היא
38 בעייתית ותדרוש למעשה מהאם לעתור לבית המשפט חדשות לבקרים בכל החלטה שהאב
39 לא ישתף פעולה עמה או לא יסכים לה. דוגמא לכך היא רישום הילד לכיתה א'. בצד

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

א"פ 11916-07-21 פלונית נ' פלוני והיועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה

דברים אלה יש לציין כי האב לא משלם מזונות וגם לא הוצאות משפט, כך שבכל הליך שכזה תידרש האם גם להוצאות כספיות הכרוכות בהליך המשפטי ללא שיש לה ממי להיפרע.

54. מכלול נימוקים אלה מביאים אותי לכלל קביעה זו: יש לייחד האחריות לטיפול היומיומי והשגרתי לאם וכן יש לייחד לה האחריות גם על כל יתר העניינים המרכזיים בחיי הילד כגון קביעת מסגרת חינוך, הנפקת דרכון, הסכמה לאבחון וטיפול רפואי מכל מין וסוג, הסכמה לחיסון קורונה, קביעת זרם חינוכי, קביעת מקום מגורים, הסכמה ליציאה לחו"ל וכיו"ב. יחד עם זאת, האם מחויבת ליידע את האב בwhatsapp בדבר כוונתה לקבל כל החלטה בעניינים מרכזיים כאמור, 4 ימים טרם חתימה או מתן הסכמה כאמור לטיפול כלשהו בקטין או קבלת החלטה בעניינו.

55. במידה והאם תהיה חסומה על ידי האב להעברת הודעות, לא יוכל האב לעתור בעניין האפוטרופסות.

56. ככל שהאב לא חסם את האם וקיבל הודעתה והוא מתנגד או לא מסכים לפעולה שהאם מעוניינת לקבל, עליו להודיע לאם על כך באופן מיידי וכן עליו הנטל להתכבד לעתור בהליך מתאים לבית המשפט תוך הפקדת ₪1500 ערובה להבטחת הוצאות האם. במקרה שכזה יתקיים דיון, ייבחנו טענות הצדדים ותינתן הכרעה שיפוטית מתאימה.

57. זאת ועוד, ככל שהאב ישוב ארצה ויחפוץ להיות נוכח ומעורב פעיל בחיי הילד, יוכל לעתור מכוח סעיף 74 לחוק הכשרות המשפטית לבית המשפט בטיעון של שינוי נסיבות ובית המשפט ישקול ביטול ההכרעה הנוכחית ו/או שינויה.

58. הכרעה שכזו לא שוללת את האפוטרופסות של האב מצד אחד אך מאפשרת לאם להתנהל ביתר חופשיות וללא הסרבול הנובע מהצורך בקבלת הסכמת האב בכל צעד ושעל מצד שני. מצד שלישי, יש במנגנון כדי להבטיח חיוב האם ביידוע מתמיד של האב על ידי האם אודות מצב הקטין וההחלטות המתקבלות בעניינו תוך מתן פרק זמן סביר להביע התנגדות. כל זאת בצד הזכות המוקנית לו לקבל מידע מגורמי טיפול, חינוך ורפואה במישרין. הכרעה שכזו מעניקה משקל וחשיבות לגידול של הילד, לטיפול בו ולמימוש האחריות בפועל והעדפתה על פני "המעורבות בשלט רחוק". הכרעה שכזו גם לא מבטלת את ההסדרים בעניין האפוטרופסות שבהסכם הגירושין אלא משכללת את המנגנון ליישומם בפועל. לבסוף, הכרעה שכזו מתגברת על מכשולי עצימות הסכסוך ההורי והחשש שאינטרס ורווחת הקטין יידחקו לקרן זווית ומאפשרת קבלת החלטות מעשית לטובת הילד על ידי מי שמכיר אותו טוב מכל ומספק לו את צרכיו תוך שימור ההורה האחר בתמונה באמצעות יידוע והעברת הנטל לפתחו במקרה של התנגדות לקבלת ההחלטות.

59. אני מחייב האב לשלם לאם הוצאות משפט זה בסך ₪1500.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

א"פ 11916-07-21 פלונית נ' פלוני והיועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה

1

2

3

4

המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים ולעו"ס.

ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים.

ניתן היום, ה' חשוון תשפ"ב, 11 אוקטובר 2021, בהעדר הצדדים.

5

אסף זגורי, שופט בכיר